

**PRZEMÓWIENIE PAPIEŻA JANA PAWŁA II
PODCZAS SPOTKANIA Z PATRIARCHĄ WSZYSTKICH
ORMIAN KAREKINEM II W KATEDRZE ORMIAŃSKIEGO
KOŚCIOŁA APOSTOLSKIEGO
W ECZMIADZYNIE 25 IX 2001 ROKU***

Czcigodny Bracie, Najwyższy Patriarcho i Katolikosie wszystkich Ormian, drodzy Bracia i Siostry w Chrystusie!

Niech Bóg błogosławi was wszystkich!

1. Przybyłem do Armenii jako pielgrzym, by uwielbić Boga za światło Ewangelii, które siedemnaście wieków temu opromieniło cały kraj z tego właśnie miejsca, gdzie św. Grzegorz Oświeciciel ujrzał w niebiańskiej wizji Syna Bożego pod postacią światła¹. Święty Eczmiadzyn wznosi się jako wielki symbol wiary Armenii w Jednorodzonego Syna Bożego, który zstąpił z nieba, umarł, aby wybawić nas od grzechu, i którego zmartwychwstanie daje początek nowym niebiosom i nowej ziemi. Dla wszystkich Ormian Eczmiadzyn pozostaje ręką niezłomnego trwania przy tej samej wierze pomimo przelewów krwi i cierpień, które w waszych burzliwych dziejach, w odległej i niedawnej przeszłości, były ceną, jaką zapłaciliście za swoją wierność. W tym właśnie miejscu pragnę zaświadczyć, że wasza wiara jest i naszą wiara, wiarą w Jezusa Chrystusa, który jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem: «Jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest» (Ef 4, 5).

Tu, w świętym Eczmiadzynie, z sercem przepelnionym radością odwzajemniania pocałunek pokoju, który Wasza Świątobliwość przekazał mi w listopadzie ubiegłego roku przy grobie apostoła Piotra w Rzymie². Z głębokim wzruszeniem pozdrawiam Waszą Świątobliwość, arcybiskupów, biskupów, zakonników, kapłanów i wiernych drogiego mi Ormiańskiego Kościoła Apostolskiego. Jako

* Tekst oryginalny w: OsRom 141 (2001) nr 220 (26 IX) s. 8, przekład polski z OsRomPol 22 (2001) nr 11-12, s. 30. Noty opracował ks. S. Longosz.

¹ Tu w Eczmiadzynie miała być zbudowana pierwsza ormiańska świątynia chrześcijańska, w miejscu, gdzie według tradycji św. Grzegorz Oświeciciel miał zobaczyć w mistycznej wizji Syna Bożego, który ukazał mu się w strumieniu światła i poprosił o wzniesienie kościoła; stąd też stojąca na tym miejscu obecna katedra, nazywana matką wszystkich ormiańskich kościołów, jest pod wezwaniem „Jednorodzonego, który zstąpił z nieba”. W niej to właśnie Karekin II powitał papieża Jana Pawła II, a potem wspólnie ucałowali ołtarz, odmówili Psalm 122 oraz nawiedzili groby Wazgena I i Karekina I.

² Było to 10 XI 2000 roku podczas nabożeństwa ekumenicznego w Bazylice Watykańskiej, w czasie wizyty (8-11 XI 2000) Karekina II w Rzymie.

Biskup Rzymu padam ze czią na kolana przed niebiańskim darem chrztu waszego narodu i składam hołd tej świątyni, symbolowi narodu, której kolumny od początku, zgodnie z wizją św. Grzegorza, noszą znamię męczeństwa.

2. Dziękuję Waszej Świątobliwości za gościnę, jaką ofiarował mi w swoim domu. Po raz pierwszy zdarza się, że Papież rzymski przez cały okres pobytu w kraju, który odwiedza, mieszka w domu swego Brata, zwierzchnika jednego z czcigodnych Kościołów Wschodnich, i pod jednym dachem dzieli z nim codzienne życie³. Dziękuję za ten znak miłości, który wzrusza mnie głęboko i jest dla wszystkich katolików świadectwem wielkiej przyjaźni i braterskiej jedności.

Wspominam w tym miejscu także czcigodnych poprzedników Waszej Świątobliwości. Mam na myśli Katolikosą Wazgena I, który tak wiele uczynił, by jego naród mógł ujrzeć ziemię obiecaną wolności, i który odszedł do Boga w chwili, gdy nadeszła niepodległość⁴. Myślę o niezapomnianym Katolikosie Karekinie I, który był dla mnie jak brat. Choć bardzo tego pragnąłem, nie było mi dane go odwiedzić, kiedy stan jego zdrowia pogarszał się nieodwracalnie⁵. To pragnienie urzeczywistnia się dziś, kiedy odwiedzam Waszą Świątobliwość, równie drogiego i umiłowanego brata. Niecierpliwie oczekuję nadchodzących dni, podczas których wspólnie spotkamy się z narodem ormiańskim i razem będziemy składać dzięki Wszechmogącemu za siedemnaście wieków wierności Chrystusowi.

3. Jezu Chryste, Panie i Zbawicielu, daj nam pojąć wspaniałą prawdę, jaka w tym miejscu została objawiona św. Grzegorzowi: «wrota Twej miłości są na oścież otwarte dla Twych stworzeń, (...) a głoszenie Ewangelii jest światłością świata».

Panie, spraw, abyśmy godnie mogli przyjąć łaskę tych dni. Wysłuchaj naszej wspólnej modlitwy; przyjmij dziękczynienie całego Kościoła za wiarę narodu ormiańskiego. Natchnij nas, aby nasze słowa i czyny były świadectwem braterskiej miłości. Błagamy Cię o to za wstawiennictwem Maryi, Wielkiej Matki Boga i Królowej Armenii, oraz św. Grzegorza, któremu w tym miejscu Słowo objawiło się pod postacią światła. Amen.

³ Z braku budynku Nuncjatury Apostolskiej w Armenii papież zamieszkał w pałacu apostołskim Katolikosy w Eczmiadynie, gdzie też odbyło się oficjalne spotkanie Jana Pawła II z Karekinem II.

⁴ Katolikos Wazgen I spotkał się z papieżem Pawłem VI 12 maja 1970 r. podczas pierwszej historycznej wizyty hierarchy armeńskiego w Rzymie (8-12 V 1970), kiedy to podpisali Wspólną Deklarację, a papież podarował mu relikwie św. Bartłomieja, por. OsRom 110 (1970) nr 106 (10 V) s. 1, nr 107 (11-12 V) s. 2, nr 108 (13 V) s. 1; AAS 62 (1970) 416-417 (Declaratio communis); *Insegnamenti Paolo VI*, vol. VIII, Roma 1970, 453-466.

⁵ Z katolikosem Karekinem I Sarkisianem Jan Paweł II spotkał się dwukrotnie: podczas jego wizyty w Rzymie 10-14 XII 1996 roku, por. OsRom 136 (1996) nr 285 (12 XII) s. 5-6, polski przekład ich przemówień w OsRomPol 18 (1997) nr 2, 41-44 – ich przedruk wyżej; oraz podczas otwarcia wystawy „Roma – Armenia” na Watykanie 23-26 III 1999 roku, por. OsRom 139 (1999) nr 70 (26 III) s. 4-5. Jan Paweł II planował go odwiedzić w czasie choroby, ale ten zmarł 29 VI 1999 roku.